Informacje ogólne dotyczące poszczególnych rodzajów zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy:

a) Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową i/lub z poręczeniem wekslowym (aval)

Deklaracja wekslowa to umowa jaką zawiera wystawca weksla (Beneficjent pomocy) z remitentem (ZDZ B-stok). **Jest to dokument wyrażający bezwarunkowe zobowiązanie wystawcy weksla lub osoby przez niego wskazanej do zapłaty określonej sumy pieniędzy przedsiębiorstwu/osobie wskazanej w tym dokumencie, w wyznaczonym terminie i miejscu.**

Remitent (ZDZ B-stok) ma prawo wpisać sumę wekslową w wysokości zobowiązania wynikającego z umowy.

Poręczenie wekslowe (aval) jest to czynność prawna polegająca na bezwarunkowym poręczeniu długu wekslowego. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten za kogo poręczył (Beneficjent pomocy).

Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiejkolwiek przyczyny.

Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z wekslu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z wekslu. Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku.

b) Ustanowienie hipoteki

Hipoteka jako prawo mające na celu zabezpieczenie wierzytelności może obciążać:

- własność nieruchomości;

- prawo użytkowania wieczystego gruntu;

- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (mieszkalnego lub użytkowego);

- prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej;

- wierzytelność zabezpieczoną hipoteką;

Ustanowienie hipoteki umownej następuje na podstawie umowy pomiędzy wierzycielem, a ustanawiającym hipotekę (właścicielem nieruchomości), **jednak oświadczenie ustanawiającego musi być złożone w formie aktu notarialnego (choć oczywiście nie ma przeszkód, aby formę tę nadać całej umowie).**

c) Akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika:

Forma aktu notarialnego dla oświadczenia dłużnika (Beneficjent pomocy) zastrzeżona została pod rygorem nieważności. W przypadku, gdy oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji ma być swoistym zabezpieczeniem wykonania umowy, wystarczy, że formą aktu notarialnego objęte jest samo oświadczenie dłużnika (Beneficjenta pomocy) o poddaniu się egzekucji, które może stanowić odrębny od samej umowy dokument.

Oświadczenie powinno zawierać: określenie dłużnika (Beneficjenta pomocy) i wierzyciela (ZDZ B-stok), oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, precyzyjne określenie świadczenia dłużnika, w tym podanie podstawy prawnej obowiązku (wskazanie umowy z której wynika obowiązek).

Akt notarialny będący tytułem egzekucyjnym, aby stał się tytułem wykonawczym, musi najpierw zostać uznany przez sąd za zdatny do egzekucji. Wierzyciel (ZDZ B-stok) w razie potrzeby złoży w sądzie wniosek o nadanie takiemu oświadczeniu klauzuli wykonalności.

d) Poręczenie bankowe

Poręczenie jak wskazuje kodeks cywilny zakłada, że „przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela (ZDZ B-stok) wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania (Beneficjent Pomocy) nie wykonał". Takie brzmienie zapisu sprawia, że poręczyciel deklaruje, że spłaci należność w przypadku, gdy z tego obowiązku nie wywiąże się sam beneficjent.

Poręczenie jest umową jednostronnie zobowiązującą, w której poręczyciel, zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania, jeśli dłużnik go nie wykonał zgodnie z wcześniejszą umową. Poręczenie bankowe jest zabezpieczeniem, które wymaga sporządzenia **w formie pisemnej, pod rygorem nieważności**. Wszelkie zasady zastosowania poręczenia w stosunkach wierzycielskich zostały zawarte w art. 876-887 Kodeksu cywilnego. Poręczenie nie wymaga odpłatności, wydawane jest dobrowolnie.

e) Gwarancja bankowa

Gwarancja bankowa jest to pisemne zobowiązanie banku do zapłacenia określonej sumy pieniężnej w przypadku, gdy Beneficjent nie wypełni określonych w gwarancji zobowiązań. Z treści gwarancji wynika rodzaj i zakres zobowiązania oraz warunki, które muszą być spełnione, aby mogła nastąpić wypłata z gwarancji.

Zobowiązanie to opiewa na określoną kwotę lub górną granicę kwoty, do wysokości której mogą nastąpić wypłaty z gwarancji. Gwarancja bankowa zabezpiecza zobowiązania umowne ściśle według jej treści.

Gwarancja bankowa polega więc na zobowiązaniu się banku (gwaranta) do zapłaty na rzecz beneficjenta gwarancji określonej kwoty wskazanej w gwarancji (sumy gwarancyjnej), na wypadek gdyby zleceniodawca gwarancji (dłużnik), nie wywiązał się lub wywiązał się nienależycie ze swojego zobowiązania wobec wierzyciela.

Za udzielenie gwarancji banki pobierają prowizję, którą powinien zapłacić Beneficjent na podstawie zawartej z bankiem umowy zlecenia udzielenia gwarancji. Wysokość prowizji banku uzależniona jest od wielu czynników i najczęściej stanowi procent od wartości sumy gwarancyjnej, którą bank zobowiązuje się zapłacić beneficjentowi gwarancji na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika. Warto także wskazać, że skuteczność udzielenia gwarancji jest uzależniona od zachowania przez bank formy pisemnej. Niezachowanie tej formy będzie bowiem skutkować nieważnością umowy.

f) Zastaw na prawach lub rzeczach

Polega na oddaniu wierzycielowi (ZDZ B-stok) lub osobie trzeciej (zastawnikowi) rzeczy przez właściciela (Beneficjent pomocy) w celu zabezpieczenia wierzytelności. Na mocy tego prawa wierzyciel (ZDZ B-stok) będzie mógł dochodzić zaspokojenia z rzeczy bez względu na to, czyją stała się własnością.

Zastaw powstaje poprzez zawarcie umowy między właścicielem (Beneficjent pomocy) a wierzycielem (ZDZ B-stok) lub wydanie rzeczy wierzycielowi albo osobie trzeciej, na którą strony się zgodziły

Do ustanowienia zastawu na prawie konieczne jest zawarcie umowy między zastawcą (Beneficjent pomocy) a zastawnikiem (ZDZ B-stok). Ponadto należy spełnić przesłanki wymagane do przeniesienia prawa będącego przedmiotem zastawu. Stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu tego prawa. Jednakże **umowa o ustanowienie zastawu powinna być zawarta na piśmie z datą pewną,** nawet jeśliby umowa o przeniesienie prawa nie wymagała takiej formy. Należy uważać, że jest to wymóg formy zastrzeżonej pod rygorem nieważności. Prawa zbywalne, które mogą być przedmiotem hipoteki, nie mogą być przedmiotem zastawu.

Zastawnik (ZDZ B-stok) uprawniony jest do domagania się od zastawcy (Beneficjent pomocy) przeniesienia wierzytelności w miejsce spełnienia świadczenia. Jeżeli wierzytelność pieniężna zabezpieczona zastawem stała się już wymagalna, zastawnik (ZDZ B-stok) zamiast zapłaty może żądać, aby zastawca (Beneficjent pomocy) przeniósł na niego wierzytelność obciążoną, jeżeli jest pieniężna, do wysokości wierzytelności zabezpieczonej zastawem. Zastawnik (ZDZ B-stok) może dochodzić przypadłej mu na tej podstawie części wierzytelności z pierwszeństwem przed częścią, która przysługuje zastawcy (Beneficjent pomocy).

g) Blokada rachunku bankowego

Blokada rachunku bankowego oznacza stan, w którym uniemożliwiono posiadaczowi rachunku (Beneficjent pomocy) dostęp do środków zaewidencjonowanych na zablokowanym rachunku. Jeżeli blokadę zakłada się na określonym rachunku bankowym, obejmuje ona wszelkie środki pieniężne aktualnie zaewidencjonowane na takim rachunku oraz wpływające na rachunek w przyszłości, a także naliczone odsetki. Taka blokada nie ma oznaczonej kwoty maksymalnej. W praktyce występuje również druga postać blokady, w której strony wyznaczają pułap zablokowanych środków.

Nie ma znaczenia rodzaj rachunku, na którym mają być zablokowane środki pieniężne. Może to być m.in. rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, rachunek lokaty terminowej.

Celem tego rodzaju umowy jest zabezpieczenie wierzytelności (spłaty) wierzyciela poprzez ustanowienie na koncie dłużnika tzw. blokady wraz z dyspozycją przelewu określonych środków. Blokadzie podlegają środki określone w umowie. Aby umowa mogła być skuteczna konieczne jest udzielenie przez dłużnika na rzecz wierzyciela **pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie.** Pełnomocnictwo powinno umocowywać wierzyciela do dysponowania rachunkiem bankowym, na który mają wpływać ww. środki. Pełnomocnictwo powinno również wskazywać, o jakie formy dyspozycji chodzi. W umowie musi zostać określone kiedy i na jakich zasadach wierzyciel może korzystać z przyznanych mu w treści umowy uprawnień, oraz ustaleniu czasu, na jaki umowa jest zawarta.

h) poręczenie Funduszu Poręczeniowego

Fundusze poręczeniowe to ośrodki działające we współpracy z Krajowym Systemem Usług, które oferują poręczenia kredytowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą.

Zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał.

Warunkiem otrzymania poręczenia jest posiadanie zdolności kredytowej oraz uprzednie złożenie wniosku o finansowanie (kredyt lub pożyczkę) do instytucji finansującej, z którą konkretny fundusz poręczeniowy ma podpisaną umowę.

i) Preferowana forma poręczenia.

Zgodnie z Regulamin rekrutacji i przyznawania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości preferowaną formą zabezpieczenia jest weksel z poręczeniem wekslowym (aval). Poręczycielem może być osoba, która:

- ✓ Jest pełnoletnia (ukończyła 18 rok życia) i nie ukończyła 65 roku życia
- ✓ Jest zatrudniona na czas nieokreślony lub na określony (w okresie co najmniej 2 lat licząc od dnia złożenia wniosku) oraz inna osoba (np. prowadzące działalność gospodarczą, rolniczą, emeryci bądź renciści)
- ✓ Poręczycielem **nie może** być: pracownik z wynagrodzeniem obciążonym z tytułu wyroku sądowego lub innego, pracownik w okresie wypowiedzenia, osoba będąca poręczycielem bądź mająca zobowiązania wobec innych instytucji, współmałżonek osoby ubiegającej się o przyznanie środków bądź poręczyciela – dotyczy także małżonków posiadających intercyzę.
- ✓ Poręczenie jako zabezpieczenie powinno być dokonane przez **2 osoby** spełniająca wymienione wyżej **warunki,** uzyskujące dochód brutto nie niższy niż **1.850,00 zł** miesięcznie, lub **1 osobę** – uzyskującą dochód brutto nie niższy niż **2.000,00 zł** miesięcznie.

Należy dostarczyć w zależności od formy uzyskiwanego dochodu:

1. Osoby zatrudnione na umowę o pracę:

Od osób zatrudnionych, wymaga następujących dokumentów:

a) Zaświadczenie od pracodawcy o dochodach (wzór dostępny poniżej)
b) Okres obowiązywania umowy o pracę poręczyciela pozostającego w stosunku pracy z pracodawcą nie będącym w stanie likwidacji lub upadłości, nie może być krótszy niż 2 lata licząc od dnia złożenia wniosku, lub na czas nieokreślony.
c) Wynagrodzenie *nie może* być obciążone zajęciem komorniczym
d) Poręczyciel *nie może* być w okresie rozwiązania lub wypowiedzenia umowy o pracę, jak również zakład pracy *nie może* znajdować się w stanie likwidacji. Zaświadczenie o zatrudnieniu ważne jest przez okres *30 dni* od daty wystawienia.

2. Osoby prowadzące działalność gospodarczą:

a) *Wpis* CEIDG/KRS
b) zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o osiąganych dochodach lub kopia deklaracji podatkowej o uzyskanym dochodzie za poprzedni rok kalendarzowy poświadczonej przez Urząd Skarbowy oraz potwierdzenie osiągniętych dochodów w roku bieżącym (informację o przychodach, kosztach i dochodzie narastająco od początku roku potwierdzone przez biuro rachunkowe lub osobę uprawnioną),
c) *Zaświadczenia* z ZUS-u o nie zaleganiu z płatnościami – ważne 3 m-ce od daty wystawienia.
d) Minimalny okres prowadzenia aktualnie zarejestrowanej działalności gospodarczej to 6 m-cy;

3. Emeryci i renciści:

a) Decyzja o wysokości przyznanego świadczenia (kopia) oraz w przypadku rencisty – o okresie na jaki świadczenie zostało przyznane tj. *przynajmniej na okres 24 miesięcy* od dnia podpisania umowy lub na czas *nieokreślony,*
b) *ostatni* odcinek wypłaty świadczenia (kopia) lub potwierdzenie wpływu świadczenia na rachunek bankowy.

4. Osoby uzyskujące dochód z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego:

a) zaświadczenie z Urzędu Gminy o ilości posiadanych hektarów przeliczeniowych przypadających na jednego właściciela gospodarstwa rolnego, z ustaloną przez GUS na dzień uzyskania informacją o wysokości rocznego przychodu z jednego hektara przeliczeniowego (w oryginale lub kopii)
b) *zaświadczenia* z KRUS-u o nie zaleganiu z płatnościami – ważne 3 miesiące od daty wystawienia.

UWAGA: Poręczenie przez osobę fizyczną wymaga zgody współmałżonka poręczyciela, wyrażonej w formie pisemnej w obecności uprawnionego pracownika ZDZ lub zgody poświadczonej notarialnie – wyjątek gdy małżonkowie mają zawartą umowę o wyłączeniu małżeńskiej wspólności majątkowej.

W celu wniesienia zabezpieczenia muszą się stawić:
- Beneficjent Pomocy (będąc w małżeństwie również współmałżonek Beneficjenta Pomocy),
- Poręczyciele